

Výkaznictví ve Švýcarsku, regulace, standardy, prosazení

Prof. Dr. Dieter Pfaff

- Účel výkaznictví ve Švýcarsku
- Důsledky pro regulaci ve Švýcarsku
- Zdroje regulace
- Výkaznictví podle kategorií společností
- Možnosti volby
- Prosazení
- Shrnutí

1

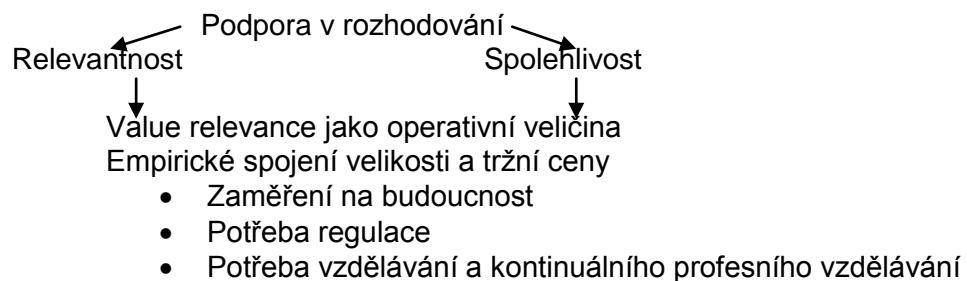
Účel výkaznictví ve Švýcarsku

Poskytnutí informací sloužících k rozhodování

- Institucionální investoři, kteří nakupují podíly, drží nebo prodávají podíly (hodnota podniku, riziko)
- Financující subjekty (schopnost splácet, bonita)
- Obchodní partneři (především u dlouhodobých kontraktů)
- Zaměstnanci (např. jistota pracovního místa)
- Stát (např. veřejná regulace)
- Všeobecná veřejnost (u velkých společnostích)

2

Podpora v rozhodování předpokládá relevantnost a spolehlivost

3

Účel výkaznictví ve Švýcarsku

Vyměření nároků a uzavírání smluv

- Finanční úřady (určující vliv účetní závěrky pro závěrku pro daňové účely) – vyměření daní
- Vlastníci (stanovení dividendy)
- Věřitelé (zamezení vyvedení možných zdrojů kryjících závazky)
- Zaměstnanci (variabilní složky platu; ze zákona možnost nahlížet do účetní závěrky, pokud existuje podíl na výsledku společnosti)
- Obchodní partneři (dohody o bonusech s odběrateli a dodavateli)

4

Účel výkaznictví ve Švýcarsku

Výkaznictví jako základ při vyměření nároků ve srovnání s účelem informační funkce

- Existují zákonná nebo smluvní pravidla pro stanovení základu pro vyměření nároku
- Spolehlivost hraje ještě větší roli, protože za určitých okolností je nutné domáhat se nároku u soudu
- Požadavky jsou více orientované do minulosti, protože dle zákonných nebo smluvních pravidel je často stanoven určitý rozhodný den nebo období
- Schopnost predikce hraje menší roli
- Často stačí několik klíčových informací: proto jsou předpisy ohledně klasifikace často nadbytečné

5

Důsledky pro regulaci výkaznictví ve Švýcarsku

Zpravidla existuje zákonná regulace pro stanovení základu pro vyměření nároku a pro uzavírání smluv – příklady

- Daňový výsledek resp. závěrka sloužící pro stanovení základu daně vychází z účetní závěrky, která je upravena zákonem (32. Článek Obligationsrecht)
- Ochrana věřitelů: např. 5% ročního zisku se musí převést do rezerv až do výše celkem 20% splacených akcií
- Ochrana zaměstnanců: pokud má zaměstnanec podíl na zisku, musí mu být na vyžádání poskytnuta kopie výsledovky (článek 332a Obligationsrecht)

6

Důsledky pro regulaci výkaznictví ve Švýcarsku

U informační funkce je v popředí seberegulace

- Požadavky na výkaznictví pro společnosti kotované na švýcarské burze podléhají seberegulaci (i když jsou zákonně postižitelné – možnost sankce)
- Společnosti bez vazby na veřejnost mají principiálně svobodu volby standardů, podle kterých vykazují (pro daňové účely ale platí zákonná ustanovení)

7

Zdroje regulace

1. Regulace zákonem
32. článek Obligationsrecht: podnikatelské účetnictví
ze dne 23. prosince 2011 s účinností od 1. ledna 2013

8

Zdroje regulace

32. článek OR (Obligationsrecht): podnikatelské účetnictví

První část: všeobecná ustanovení

- A. Povinnost vést účetnictví a vykazovat
- B. Účetnictví
- C. Výkaznictví
- D. Zveřejňování a nahlížení
- E. Vedení a archivace účetních knih

Druhá část: Účetní závěrka

- A. Rozvaha
- B. Výsledovka
- C. Příloha
- D. Oceňování

9

Zdroje regulace

Třetí část: výkaznictví pro větší společnosti

- A. Dodatečné požadavky na výroční zprávu
- B. Dodatečné informace v příloze k účetní závěrce
- C. Výkaz peněžních toků
- D. Zpráva o situaci společnosti
- E. Výjimky povolené pro podniky sestavující koncernovou konsolidovanou závěrku

Čtvrtá část: závěrka podle uznávaných standardů

- A. Všeobecně
- B. Uznávané standardy

Pátá část: konsolidovaná účetní závěrka

- A. Povinnost sestavení
- B. Osvobození od sestavení
- C. Uznávané standardy

10

Zdroje regulace

2. Zákonem sankcionovatelná seberegulace

Spolkový zákon o obchodování na burze (BEHG) ze 27. prosince 2006, článek 4 a článek 8 a z toho odvozené požadavky na výkaznictví při kotování (např. směrnice výkaznictví švýcarská burza SIX)

Emitenti se sídlem ve Švýcarsku	IFRS	US GAAP	Swiss GAAP FER
Main Standard	X	X	
Investments	X	X	
Nemovitosti	X		X
Domestic Standard	X	X	X

11

Zdroje regulace

3. Zvláštní výbory pro výkaznictví

Odborná komise pro doporučení k výkaznictví (FER)

Odborná komise má za úkol vypracovat doporučení k výkaznictví, která zohledňují švýcarské poměry a dávají švýcarským podnikatelům schůdnou cestu. Tyto doporučení mají pomoci tomu, aby výkaznictví ve Švýcarsku bylo harmonizováno, dosáhlo větší srovnatelnosti a všeobecně se zvedla kvalita výkaznictví ve Švýcarsku.

Právní forma: nadace

Domovská stránka: www.fer.ch

12

Zdroje regulace

Koncept Swiss GAAP FER

Základní FER (pro malé a střední podniky)

- Rámec
- Základy (FER 1)
- Oceňování (FER 2)
- Klasifikace (FER 3)
- Výkaz o peněžních tocích (FER 4)
- Mimorozvahové položky (FER 5)
- Příloha (FER 6)

Další Swiss GAAP FER (dodatečné pro středně velké podniky)

- Nehmotné hodnoty (FER 10)
- Daně z příjmu (FER 11)
- Mimořádná účetní závěrka (FER 12)
- Leasing (FER 13)
- Propojené osoby (FER 15)
- Závazky vyplývající z penzí (FER 16)
- Zásoby (FER 17)
- Hmotný majetek (FER 18)
- Znehodnocení (FER 20)
- Dlouhodobé zakázky (FER 22)
- Vlastní jmění a transakce s akcionáři (FER 24)
- Deriváty (FER 27)

13

Zdroje regulace

Koncept Swiss GAAP FER (pokračování)

Konsolidace

- Konsolidace (FER 30)

Kotování na burze

- Podniky na burze (FER 31)

Swiss GAAP FER podle specifických oborů

- Pojišťovny (FER 14)
- Neziskové organizace (FER 21)
- Instrukce zabezpečující sociální zabezpečení (FER 26)

14

Zdroje regulace

Příklad regulace švýcarských bank

	Ústava	Zákony	Nařízení	Správní nařízení	Sebe regulace	Ostatní
Pravidla, příklady	Čl. 98	FINMAG BankG KAG BEHG GwG	BankV, ERV, BEHGV, KKV, GwV- FINMA	FINMA nařízení, návod ESTV	VSB, směrnice SBV, pravidla chování SFA	QI agreement, doporučení FATF
Vydavatel	Lidé	Parlament	Spolková rada	Různé správní orgány	Soukromé organizace	Jiné, většinou mezinárodní instituce a úřady
Závaznost	Všeobecné závazné			Nejsou právně vymahatelné		

15

Výkaznictví podle skupin podniků

Výkaznictví je vždy bez ohledu na právní formu. Rozhodující jsou velikost a kotování na burze

Kategorie	Pravidla pro kategorii	Součásti výkaznictví
Nejmenší společnosti	- Podnikatelé a fyzické osoby s obratem do 500 tis. CHF ročně - Spolky a nadace bez povinnosti zápisu do obchodního rejstříku	Seznam příjmů a výdajů a přehled o majetkové situaci
Střední a malé podniky	Podnikatelé a fyzické osoby s obratem nad 500 tis. CHF ročně a právnické osoby, které nepodléhají auditu. Pro povinnost auditu platí následující kritéria: - Obrat 40 mil. CHF - Aktiva 20 mil. CHF - Zaměstnanci na plný úvazek 250	Finanční výkazy - Rozvaha - Výsledovka - Příloha

16

Výkaznictví podle skupin podniků

Výkaznictví je vždy bez ohledu na právní formu. Rozhodující jsou velikost a kotování na burze (pokračování)

Kategorie	Pravidla pro kategorii	Součásti výkaznictví
Větší společnosti	Společnosti, které mají ze zákona povinnost auditu.	Výroční zpráva sestávající z finančních výkazů a zprávě o situaci, součástí: <ul style="list-style-type: none"> - Rozvaha - Výsledovka - Příloha s dodatečnými informacemi - Výkaz peněžních toků
	Společnosti, které jsou povinné sestavit závěrku podle uznaných standardů	Dodatečně účetní závěrka podle uznaného standardu
Koncerny	Právníky osoby, které kontrolují jednu nebo vícero společností a které překračují kritéria pro velikost koncernu	Konsolidace
	Veřejně obchodovatelné společnosti na žádost burzy, družstva (s alespoň 2 tisíci družstevníky), nadace nebo svěřenecké fondy podléhající auditu	Konsolidace podle uznaného standardu

17

Principiálně dostupné možnosti výkaznictví

Společnosti, které nejsou ve veřejném zájmu nebo nejsou jiným způsobem regulované, mají ve Švýcarsku principiálně řadu možností, podle kterých mohou vykazovat:

- Výkaznictví podle Obligationsrecht (32. článek)
- Swiss GAAP FER: základní
- Swiss GAAP FER: plné uplatnění
- IFRS – SME
- IFRS
- US GAAP

18

Standardy

	Rozsah	Cíl	Zaměření	Uznávání
Švýcarský Obligationsrecht	Několik článků, od 2013 zvláštní část	Ochrana věřitelů, jednoduchá aplikace	Na právnické osoby a fyzické osoby	Švýcarsko
Swiss GAAP FER	Asi 250 stran	True and Fair View	Národně zaměřené podniky	Švýcarsko včetně vedlejšího segmentu na švýcarské burze
IFRS	Asi 3 300 stran a k tomu interpretace	True and Fair View	Veřejně obchodovatelné společnosti s mezinárodním rozměrem	V podstatě celosvětové uznání
US GAAP	Několik šanonů a tisíce stran	Fair	Společnosti kotované na US burze	V USA nutnost jinak často uznávané

19

Přehled typů (podle FINMA-RS 8/2)

	Princip spolehlivosti	True and fair view (z pohledu managementu)
Statutární účetní závěrka	Účetní závěrka (nekonsolidovaná) <ul style="list-style-type: none"> - Může obsahovat skryté rezervy - Je předkládána valné hromadě pro schválení (rozhodnutí o rozdělení zisku, základ pro vyměření daní) - Fokus na ochranu věřitele - Čl. 24 odstavec 1 BankV 	Kombinovaná účetní závěrka <ul style="list-style-type: none"> - Orientuje se na Swiss GAAP FER - Je předkládána valné hromadě ke schválení, jsou dodržovány předpisy pro burzu - Zohledňuje zájmy investorů - Není vyžadována ze zákona (zčásti dobrovolná)
Další možnosti	Dodatečná závěrka (nekonsolidovaná) podle true and fair <ul style="list-style-type: none"> - Podle Swiss GAAP FER, IFRS nebo US GAAP - Dodržení požadavků burzy nebo splnění požadavků skupin s nárokem - Zaměřuje se na investory - Není vyžadována ze zákona (zčásti dobrovolná) 	Konsolidovaná účetní závěrka <ul style="list-style-type: none"> - Podle Swiss GAAP FER, IFRS nebo US GAAP - Dodržení předpisů burzy nebo bankovních zákonů (SIX RLR čl. 6: předepisuje IFRS jako hlavní standard) - Zaměření na investory - Čl. 23a a 25d BankV

20

Možnosti výkaznictví – použití v praxi

	Všechny společnosti	Pouze nekonsolidované	Konsolidované
Obligationsrecht (žádné standardy)	71%	90%	49%
Swiss GAAP FER	14% Z toho 30% pouze základní FER	8%	22%
IFRS	12%	< 5%	25%
US GAAP	2%	-	< 5%

21

Možnosti výkaznictví – cílové skupiny FER a IFRS

	Mezinárodní zaměření	Fokus ve Švýcarsku
Odpovědné veřejnosti	Plné IFRS	Swiss GAAP FER Plné IFRS
Nejsou odpovědné veřejnosti, ale zodpovídají se externím stakeholderům	IFRS pro malé a střední	Swiss GAAP FER IFRS pro malé a střední
Nejsou odpovědné veřejnosti a nemají externí stakeholder	-	Swiss GAAP FER

22

Možnosti výkaznictví – výhody IFRS / IFRS pro malé a střední podniky

- Jazyk angličtina, což zjednodušuje prosazení a použití jako koncernová řeč resp. skupinový firemní jazyk
- Mezinárodní srovnatelnost pro zahraniční investory
- IFRS pro malé a střední umožňuje jakousi přípravu na náročnější standardy
- IFRS pro malé a střední bude v budoucnu použitelné v EU i v USA
- Swiss GAAP FER neřeší některá někdy významná témata nebo se omezují na všeobecný návod
- Pomáhá ve zdůvodňování, sestavení checklist a má vzorovou účetní závěrku
- Logická struktura a vnitřní konsistence, preciznost
- Zdarma přístup na online stránky IFRS pro malé a střední podniky i k rozsáhlým studijním materiálům

23

Možnosti výkaznictví – výhody Swiss GAAP FER

- Přesto, že je Swiss GAAP FER založen na rámci a konceptu IFRS, jsou požadavky mnohem skromnější
- Významně menší rozsah
- Použití terminologie, která je ve Švýcarsku běžná a zohlednění švýcarských specifik (např. politický a správní rámec, daňový systém a financování podniků)
- Podporuje kontinuitu pro politiku, co se týče výkaznictví
- Určitá témata nejsou vůbec upravena nebo nejsou tak přísně upravena
- Příklady nebo znázornění k metodice pomáhají při aplikaci v praxi

24

Prosazení výkaznictví v praxi

- Čím laxnější je standard, tím obtížnější je jeho prosazení
- Judikáty ohledně výkaznictví (účetnictví) jsou zřídka, spíše vůbec nemají význam pro praxi
- Většina rozhodnutí soudů, která se týkají výkaznictví, se vztahuje k daňovým řízením
- Dalším důležitým zdrojem k posílení prosazení je právo kapitálových trhů a pravidla pro kotaci na švýcarské burze SIX

25

Prosazení v praxi – SIX Exchange Regulation jako „Bilanční policie“

- Při porušení předpisů na švýcarské burze může SIX Exchange Regulation (SER) a Sanktionskommission (komise pro sankce; SaKo) uložit sankce
- V následujícím seznamu jsou uvedena jména sankcionovaných společností, datum sdělení mediím a instance, která sankci udělila:

Datum	Sankce ohledně výkaznictví	Orgán, který sankci uložil
19.7.2013	Publigroupe AG	SaKo
12.2.2013	Valartis Group AG	SER
29.6.2012	New Value Ltd	SER
22.12.2011	APEN AG	SER
28.1.2011	Pelikan Holding AG	SaKo
1.12.2010	Bergbahnen Engelberg-Truebsee-Titlis AG	SER

www.six-exchange-regulation.com

26

Prosazení v praxi – příklad Swatch

- I na samotné burze je někdy těžké prosadit pravidla
- Společnosti mají ve Švýcarsku velmi silné postavení a moc
- Správní rada skupiny Swatch se usnesla na zasedání 3.10.2012, že změní standardy používané v koncernu: dosud používané IFRS („silněji teoreticky zaměřených“) zpět na Swiss GAAP FER („blíže k praxi“)
- Swatch skupině pak hrozilo vyloučení ze SMI – Swiss Market Index – tedy švýcarského prime indexu (zpráva z 5.2.2013)
- Swiss-Market-Index zobrazuje kurzový vývoj 20 největších a nedůležitějších švýcarských společností a tvoří základ pro řadu fondů a derivátů; manažeři fondů obchodovaných na burze (exchange traded funds) a fondů v závislosti na indexu nakupují akcie společností v tomto indexu prakticky automaticky

27

Prosazení v praxi – příklad Swatch

- Dohled nad burzou SIX Exchange Regulation chce zavést novou směrnici, která zakazuje Swiss GAAP FER jako standard povolený pro společnosti ve Swiss Market Index – toto vede ke kontroverzním názorům
- Skupina Swatch zaměřená na luxusní zboží nechce změnit používané standardy jen proto, aby mohla zůstat v indexu SMI
- Zajímavá otázka: Co se stalo?
- NIC: Swatch zůstal v indexu SMI a dál používá jako standard Swiss GAAP FER

28

Prosazení v praxi – příklad Swatch

- Potom, co Swatch slaví úspěch s tím, že setrval ve standardech Swiss GAAP FER, vydal Swatch výroční zprávu, a to psanou ve švýcarském nářečí
- Jedinečné!
- Také znaky kantonů byly pozměněny

29

Závěr: regulace výkaznictví ve Švýcarsku nechává velký prostor a volnost a s tímto přístupem je velmi úspěšná

- Zákonem vymahatelná seberegulace ve výkaznictví, řízená kapitálovým trhem, pokud jde o poskytnutí informací nutných pro rozhodování
- Zásah zákonodárce (Obligationsrecht) především v případech základu pro vyměřování nároku a při uzavírání smluv
ale: v účetnictví „jde všechno“ a to i přes novou regulaci
daňově: přísnější, ale i tak velkorysá úprava
- Judikáty (spolkový soud) se potýkají v poslední době s příliš vysokou tvorbou skrytých (tichých) rezerv (zajímavé je, že se přitom odvolávají na IFRS)
- Pro spolky v oblasti účetnictví a výkaznictví jako je veb.ch znamená souhra zákonné regulace a seberegulace výhru – velký prostor pro interpretace spolku

30

Literatura

FER / Institut pro výkaznictví a controlling univerzita Curych, 2009: Výkaznictví malých a středních podniků ve Švýcarsku. Empirická studie k Swiss GAAP FER.

Stephan Glanz / Dieter Pfaff, 2010: IFRS pro malé a střední podniky, Curych: Nakladatelství Versus.

Stephan Glanz / Dieter Pfaff / Karl Rengli, 2010: IFRS pro malé a střední podniky, Aarau: Přehled ze švýcarské perspektivy, brožura vydaná auditorskou společností SRG Schweizerische Revisionsgesellschaft AG.

Gabriela Nagel-Jungo / Sandra Schreiner, 2013: Finanční řízení bank, Curych.

31